

23 серпня 2024 року
12.00 год.

Освітній табір VinBOOTEduCAMP - 2024! Фаховий модуль вчителів географії

Альона Дідик
директор КУ «ЦПРПП ВМР»
(067) 8586159
didyk@galaxy.vn.ua

Документи, що регламентують освітню діяльність у 2024/2025 н.р.

Закони України:

- [«Про освіту».](#)
- [«Про повну загальну середню освіту».](#)

Державні стандарти повної загальної середньої освіти:

- [Державний стандарт базової середньої освіти \(постанова КМУ від 30 вересня 2020 р. № 898\)](#)
- в 8 – 9 класах – [Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти \(затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392\);](#)
- на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11/12 класах) – [Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти \(затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. №1392\).](#)

Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти:

- [Наказ МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»](#)
- у 8-9 класах – [Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня \(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405\).](#)
- на рівні профільної середньої освіти [Типової освітньої програми закладів середньої загальної освіти III ступеня \(затвердженої наказом МОНу від 20.04.2018 №408 у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами\).](#)

Накази Міністерства освіти і науки України:

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 р. “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти”
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 серпня 2024 р. № 1112 «Про затвердження порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2024 року за № 1222/42567)»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 Р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 червня 2024 р. № 881 «Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2025»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 серпня 2022 року № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»
- Наказ МОН №836 від 13.06.2024 "Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні", 2024-06-13
- Наказ МОН №563 від 15.05.2023 "Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні", 2024-06-12

Інші документи

- [Постанова КМУ №841 від 23.07.2024 "Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні", 2024-07-23](#)
- [Розпорядження КМУ № 632-р від 05.07.2024 "Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2024 рік", 2024-07-05](#)
- [Наказ МОН України від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників»](#)
- [Атестація педагогічних працівників: запитання-відповіді](#)
- [Нормативно-правова база щодо організації та проведення атестації педагогічних працівників у 2024/2025 н.р.](#)
- [Наказ МОН України від 18.08.2023 № 1014 «Про затвердження типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»](#)
- [Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2024/2025 навчальному році](#)
- [Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» \(щодо тривалості онлайн-уроків для школярів\)](#)
- [Державна служба України з надзвичайних ситуацій № 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»](#)
- [Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»](#)

Інші документи

- Наказ МОН України від 08.08.2022 № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»
- Наказ МОН України від 13.05.2022 № 438 «Про деякі питання зарахування до закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»
- Наказ МОН України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»
- Положення про сертифікацію педагогічних працівників (зі змінами від 24.12.2019 р)
- Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОНУ 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу МОНУ України від 10 лютого 2021 року No 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОН України від 10 лютого 2021 року No 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.
- Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018р за No 564/32016.

Орієнтовна структура 2024/2025 навчального року в умовах війни

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» від 23 липня 2024 року №841 тривалість 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти визначено з 2 вересня 2024 року до 30 червня 2025 року.

Шкільні канікули 2024-2025 навчального року

Система навчання передбачає 4 канікулярних періоди:

- осінні канікули – з 28 жовтня по 03 листопада 2024 року;
- зимові канікули – з 23 грудня 2024 до 12 січня 2025 року;
- весняні канікули – з 24 березня по 30 березня 2025 року;

останній навчальний день 2024/2025 н.р. – 06 червня 2025 року («Свято Останнього дзвоника»)

- літні канікули – з 09 червня по 31 серпня 2025 року.

Зважаючи на безпекову ситуацію та інші чинники, які можуть впливати на організацію освітнього процесу, можливе коригування структури 2024/2025 навчального року.

У закладах освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання

Професійна діяльність вчителя включає багато різноманітних функцій.

А через реалії війни функціонал роботи ще більш розширився. Які нюанси організації освітнього процесу варто врахувати педагогам, чому слід приділити окрему увагу?

➤ Реалізація Держстандарту

Ефективність впровадження Державного стандарту базової середньої освіти залежить від ґрунтовного опрацювання нормативних документів та використання дієвих практичних прийомів, які мотивуватимуть школярів до навчання.

➤ Виконання освітньої програми закладу освіти

Із 2024/2025 навчального року 7-ті класи закладів загальної середньої освіти працюватимуть за новою Типовою освітньою програмою. Цим документом окреслено обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення та використання шкільних освітніх програм, сформовано варіанти типових навчальних планів та затверджено перелік модельних навчальних програм.

➤ Планування роботи з врахуванням освітніх втрат

Яким буде формат навчання у новому навчальному році? Дистанційним, змішаним чи очним? Все залежить від безпекової ситуації

➤ **Забезпечення безперервності здобуття освіти дітей**

Через бойові дії на території нашої країни кількість учнів, які позбавлені можливості навчатись у звичному форматі, значно збільшилась. Тож здобуття освіти школярів за індивідуальною формою набуло надзвичайної актуальності.

➤ **Інклюзивне навчання**

Інклюзивне навчання є особливою системою надання освітніх послуг, яка потребує від освітян створення належних умов, що сприяють розвитку особистості та інтеграції учнів із ООП у соціумі.

➤ **Оцінювання навчальних досягнень учнів**

Оцінювання результатів навчання учнів 5-х – 7-х класів за новими критеріями має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання учнів відповідної освітньої галузі Держстандарту, а критерії – відповідати навчальній програмі, бути конкретизовані в освітній програмі закладу освіти. А ще оцінювання має не лише перевірити знання школярів, а й стимулювати їх до подальших досягнень.

➤ **Формування академічної доброчесності учнів**

Забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти регламентується ст.42 Закону України «Про освіту», ст 43. Закону України «Про повну загальну середню освіту»

➤ Підвищення якості уроку

Ефективність уроку залежить від багатьох факторів, критеріїв і показників. Серед них – використання різноманітних методів і прийомів для забезпечення належного засвоєння матеріалу та розвитку різних типів мислення учнів, визначення чіткої мети та критеріїв оцінювання, організація конструктивної взаємодії, яка розвиває їхню ініціативність та впевненість. І цей перелік можна продовжувати та продовжувати.

➤ Підвищення мотивації учнів до навчання

Захопити учнів вивченням предмету було складним завданням і в мирні часи, а в умовах війни та відсутності особистого контакту під час дистанційного навчання це стало справжньою проблемою. Як боротися з глибокою апатією та байдужістю школярів до освітнього процесу?

➤ Психологічна підтримка учасникам освітнього процесу

Вдосконалення компетенцій щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу включено до обов'язкових напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти.

➤ Використання інновацій в освітньому процесі

Поява «розумного» чат-бота, який здатний допомагати учням виконувати навчальні завдання (а іноді й замість них), викликало занепокоєння освітян. Чи не призведе такий легкий спосіб здобуття освіти до зниження інтелектуального рівня та мотивації школярів? Так, ризик є. Проте українські вчителі здатні перетворювати будь-які виклики на можливості!

➤ Формування медіаграмотності учнів

Здатність оцінювати та ефективно фільтрувати контент визнана однією з ключових навичок 21 століття. А в умовах «інформаційної війни», коли щодня ми піддаємось справжнім «бомбардуванням» фейкової та неправдивої інформації, ця навичка стала критично важливою.

➤ Розвиток навичок критичного мислення учнів

Останнім часом через величезний обсяг інформації здатність об'єктивно її аналізувати та критично мислити стає дедалі важливішою.

➤ **Розвиток креативного мислення учнів**

Сучасний інноваційний світ потребує людей, які вміють генерувати велику кількість ідей, бачити проблему під різними кутами і знаходити унікальний спосіб її вирішення. Тож наявність розвинутого креативного мислення має великий вплив на досягнення успіху у професійній сфері та особистому житті.

➤ **STEM-навчання**

Згідно з Типовою освітньою програмою школи мають право включати до навчального плану міжгалузеві навчальні предмети, зокрема інтегрований курс «STEM». І це дійсно неймовірна цікава інновація! Адже поєднання передових технологій з традиційними методами навчання дозволяє школярам отримати максимально корисний навчальний досвід та одночасно розвивати різні види мислення й цінні навички.

➤ **Ведення ділової документації**

Ведення ділової документації є важливим і відповідальним напрямом професійної діяльності педагога. Адже будь-який аспект роботи має бути правильно задокументованим у відповідності з чинними нормами законодавства.

➤ **Дотримання Професійного стандарту вчителя**

Професійний стандарт вчителя є одним із основних нормативних документів, що регламентують діяльність педагогічного працівника. Ним встановлено умови праці та допуску до роботи, затверджені кваліфікаційні вимоги до професійних компетентностей, які враховуються під час атестації та сертифікації.

➤ **Підвищення кваліфікації**

Підвищення кваліфікації є необхідною умовою для проведення атестації педагогів й проводиться в міжатестаційний період відповідно до норм законодавства.

➤ **Атестація педагогічних працівників**

У 2024/2025 навчальному році процедура атестації буде проводитись за новим Положенням, затвердженим наказом МОН від 09.09.2022 №805. У статті «Атестація педагогічних працівників закладів освіти: огляд нового Положення»

Навчальний предмет «Географія» 6 клас

Звертаю увагу, що вивчення навчального предмета «Географія», відповідно до Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, розпочинається у 6 класі і має відбуватися за однією з двох модельних навчальних програм (за вибором учителя), зокрема:

- модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.);
- модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Г., Даценко Л.М.).

Також, акцентую увагу, що відповідно до Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, вивчення навчального предмета «Географія» у 6-х класах може бути організовано за одним із трьох варіантів:

- 1) «Географія» та інтегрований курс «Пізнаємо природу»;
- 2) «Географія та інтегрований курс «Довкілля»;
- 3) інтегрований курс «Природничі науки» (окремо «Географія» не вивчається).

Зміст модельних навчальних програм реалізується за допомогою 5 підручників, що були розроблені різними авторськими колективами.

Нагадуємо, що їх електронні версії розміщено на сайті Інституту модернізації змісту освіти (<https://lib.imzo.gov.ua/>).

Учителям географії 6-го класу необхідно звернути увагу на застосування, під час уроків, інноваційних методів навчання. Методичні прийоми варто обирати, із урахуванням вимог до результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, що відображено в Державному стандарті базової середньої освіти та модельних навчальних програмах.

Першим критерієм ефективності застосування методів навчання географії є відповідність змісту географічного навчального матеріалу віковим особливостям учнів.

Другим – пізнавальні можливості учнів, передусім рівень сформованості їхніх інтелектуальних умінь (аналіз, синтез, визначення причинно-наслідкових зв'язків, узагальнення, класифікація, типізація, зіставлення, порівняння).

Третім – забезпеченість процесу навчання географії навчальними засобами й джерелами знань, їх різноманітність

Навчальні предмети та інтегровані курси (цикл базового предметного навчання) 7 клас

Звертаємо увагу, що головною метою вивчення географії у 7-х класах є формування в учнів географічних знань про природу материків та океанів, їх цілісність і диференціацію природних умов. Водночас, розширюються знання про географічну оболонку та її компоненти. Зміст курсу створює необхідну основу для розуміння учнями ролі географічної оболонки у житті людини, впливу суспільства на природні умови.

Вивчення географії у 7-х класах є логічним продовженням курсу географії, що вивчався в 6-х класах, й значною мірою посилається на його навчальний матеріал.

Нагадуємо, що у 2024-2025 навчальному році у 7-х класах буде продовжуватися вивчення навчального предмета «Географія», за модельними навчальними програмами:

➤ модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.);

➤ модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Г., Даценко Л.М.).

**На вивчення навчального предмета «Географія» у 7 класі
рекомендовано 70 год./рік. (2 год./тижд.)**

Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (нова)

Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	1,5	1	7	8	8
	Біологія	-	-	2,5	2	2
	Географія	-	1	2	2	1
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1	2	2
	Природничі науки			2	2	2

Географія

- **8-9 класи** – оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698.
- **10-11 класи** - оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698.

Програми розміщено на офіційному веб-сайті МОН України.

ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ

► У 8-11 класах (рівень стандарту) обов'язковими для оцінювання всіх учнів є *дві практичні роботи за семестр (чотири роботи за рік)*, які заздалегідь визначаються вчителем. Оформлення практичних робіт здійснюється в робочих зошитах.

► **Практичні роботи** можуть виконуватися на різних етапах уроку. Тривалість практичних робіт встановлюється вчителем в залежності від ступеня складності, кількості завдань та специфіки відповідної теми.

► Навчання географії передбачає виконання *досліджень*, тематика яких може бути змінена вчителем у рамках вивчення відповідної теми. При виборі теми дослідження рекомендується враховувати регіональні особливості, навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічне оснащення освітньої діяльності.

► Із запропонованої тематики досліджень учень, за бажанням, вибирає *1-2 дослідження (упродовж року)* та виконує його індивідуально або у групі. Результати дослідження презентуються учнем та *оцінюються вчителем*.

Письмові роботи з географії, у тому числі тематичні, що виконуються протягом семестру, після завершення вивчення теми можуть виконуватися у різному форматі. Підсумкова (**контрольна**) **робота, одна на рік** готується вчителем – рекомендовано тестовий формат з картографічним завданням; виконується письмово і є обов'язковою.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно до рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093.

Рекомендації стосуються оцінювання учнів 5-9 класів. Відповідно наказ МОН №289 від 1 квітня 2022 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» втратив чинність.

Визначено основні види оцінювання результатів навчання учнів: формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (формувальне), так і на різних його етапах (підсумкове).

У нових рекомендаціях визначено, що результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити шляхи досягнення кращих результатів навчання, тоді як підсумкове оцінювання має на меті отримати дані про рівень співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними

Державним стандартом та освітньою програмою.

Формувальне оцінювання як «оцінювання для навчання» складається з певних елементів, серед яких насамперед:

- вироблення зрозумілих учням цілей на певний період навчання;
- надання й отримання учнями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей;
- коригування вчителем навчального процесу відповідно до результатів і навчального поступу учнів

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють).

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. Групи результатів з навчального предмета

«Географія» засвідчують, як учень/учениця:

- досліджує природу;
- здійснює пошук та опрацьовує інформацію;
- усвідомлює закономірності природи.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюється. Річна оцінка виставляється на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри.

Річне оцінювання також може бути скоригованим

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради або КУ №ЦПРПП ВМР»

**Адреса Центру:
м. Вінниця вул. Мури 4**

Сайт Центру за посиланням:

<https://cprvmr.edu.vn.ua/>

